

Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 16 w Gorzowie Wlkp.

Raport z ewaluacji wewnętrznej

Wpływ działań szkoły na rzecz profilaktyki agresji i przemocy
w szkole

Rok szkolny 2014/2015

I. Wprowadzenie

W roku szkolnym 2014/2015 została przeprowadzona ewaluacja wewnętrzna, której celem była analiza i ocena wpływu działań szkoły na rzecz profilaktyki i przemocy w szkole z uwzględnieniem opinii uczniów, rodziców i nauczycieli.

Powołany zgodnie ze statutem szkoły na posiedzeniu rady pedagogicznej 23 i 30 sierpnia 2014 r. zespół ewaluacyjny opracował projekt i narzędzia oraz harmonogram ewaluacji. Dostarczone informacje przetworzył i zinterpretował zespół. Jego przewodniczący sporządził całościowy raport, który został włączony do dokumentacji szkoły. Wyniki ewaluacji upowszechniono zainteresowanym w wersji papierowej dostępnej w bibliotece, o czym poinformowano zainteresowanych stosownym komunikatem na szkolnej tablicy ogłoszeń.

1. Metody badawcze i narzędzia.

Kwestionariusze ankiet dla nauczycieli, uczniów i rodziców zostały opracowane przez zespół ewaluacji.

2. Próba badawcza

Zespół ewaluacyjny opracował zasady doboru ankietowanych. Ustalono, że należy przeprowadzić ankiety wśród uczniów klas 4 i 5 SP, 1 i 2 gimnazjum, 1 i 2 LO, rodziców przedszkola, SP, gimnazjum i LO oraz nauczycieli.

Dla uczniów szkoły podstawowej, gimnazjum i LO stworzono ankiety. Zespół opracował również kwestionariusze ankiet dla rodziców i nauczycieli.

3. Opis stosowanych narzędzi

Zespół zastosował ankietowanie po omówieniu i wyeliminowaniu innych narzędzi. Jednomyślnie przyjęto tę metodę badawczą. Dobór pytań wynika z doświadczeń nauczycieli pracujących nad problemem.

4. Wyniki opisowe

ANKIETA DLA NAUCZYCIELI

LICZBA ANKIETOWANYCH- 23

1. Czy według Pani/Pana uczniowie kształcący się w ZSO nr 16 w Gorzowie Wlkp. czują się w szkole bezpiecznie?

- a) zdecydowanie tak – **17,39%**
- b) raczej tak - **65,22%**
- c) trudno powiedzieć- **13,04%**
- d) raczej nie - **4,35%**
- e) zdecydowanie nie

2. Gdzie najczęściej, według Pani/Pana, dochodzi do niebezpiecznych sytuacji na terenie szkoły?

- a) w klasie
- b) na korytarzu- **65,22%**
- c) w toalecie - **21,74%**
- d) na schodach- **43,48%**
- e) inne - **13,04%**

3. Proszę podkreślić szczególnie negatywne zachowanie w sferze kultury osobistej obserwowane przez Panią/Pana w szkole.

- a) przekleństwa- **60,87%**
- b) nie używanie zwrotów grzecznościowych- **43,47%**
- c) brak kultury osobistej w kontaktach z rówieśnikami lub pracownikami szkoły- **65,22%**
- d) używanie telefonów komórkowych w trakcie lekcji- **39,13%**
- e) inne jakie?- **8,70%**
 - arogancja- **4,35%**
 - palenie papierosów przed szkołą- **4,35%**
 - agresja, bójki – **4,35%**

4. Czy podejmowane przez nauczyciela działania wychowawcze/profilaktyczne uwzględniają opinię uczniów w sprawie szeroko pojętego bezpieczeństwa?

Tak- **91,30%**
Nie- **8,70%**

5. Czy chciałaby Pani/Pan coś zmienić w szkole, aby uniknąć potencjalnych zagrożeń i zwiększyć poczucie bezpieczeństwa?

Tak - **65,22%**
Nie- **30,43%**

6. W jakim stopniu, Pani/Pana zdaniem, uczniowie przestrzegają przyjętych w szkole zasad zachowania?

- a) zachowują się dokładnie tak, jak tego oczekuję
- b) raczej zachowują się dokładnie tak, jak tego oczekuję- **26,09%**
- c) zachowania zgodne i niezgodne z oczekiwaniami, moim zdaniem równoważą się- **65,22%**
- d) zdecydowanie dominują zachowania niezgodne z moimi oczekiwaniami- **13,04%**

7. Czy uczniowie znają zasady, których się od nich oczekuje?

- a) zdecydowanie tak- **43,48%**
- b) raczej tak- **43,48%**
- c) trudno powiedzieć
- d) raczej nie
- e) zdecydowanie nie

8. Czy w szkole podejmowane są działania wychowawcze/profilaktyczne, mające na celu eliminowanie zagrożeń oraz wzmocnienie właściwych zachowań?

Tak- **73,92%**

Nie – **8,70%**

9. Jakie są Pani/Pana oczekiwania wobec szkoły w zakresie działań profilaktycznych?

- a) organizowanie kursów profilaktycznych- **4,35%**
- b) opracowanie przez chętnych nauczycieli i udostępnienie innym wychowawcom scenariuszy zajęć z dziedziny profilaktyki – **17,39%**
- c) przeprowadzenie spotkań tematycznych dla rodziców z zakresu szeroko pojętego bezpieczeństwa przez zaproszonych specjalistów- **65,56%**
- d) inne- **4,35%**

10. Jakie działania służą zapewnieniu bezpieczeństwa w naszej szkole? Wymień wszystkie Ci znane.

Odpowiedzi nauczycieli

- Monitoring- **43,48%**
- Dyżury nauczycieli – **26,09%**
- Spotkania z rodzicami – **21,74%**
- Współpraca z pedagogiem- **21,74%**
- Profilaktyka- **39,13%**
- Przestrzeganie regulaminu, wyciąganie konsekwencji- **4,35%**
- Współpraca z kuratorami sądowymi– **4,35%**
- Podpisywanie kontraktów z uczniami sprawiającymi problemy wychowawcze- **4,35%**
- Szkolenia BHP- **4,35%**
- Praca pań woźnych -**13,04%**
- Dobrowolne i aktywne czuwanie pani dyrektor- **4,35%**

11. Które z wymienionych przez Ciebie działań funkcjonują najslabiej, wymagają modyfikacji? Podaj przykłady rozwiązań.

Odpowiedzi nauczycieli

- Działania wobec uczniów i rodziców są zbyt pobłażliwe – **4,35%**
- Rozmowy z rodzicami nie przynoszą rezultatów- **4,35%**
- Brak apeli szkolnych- **4,35%**
- Monitoring szkolny, który nie rejestruje wszystkich zachowań- **4,35%**
- Brak konsekwencji – **8,70**
- Mały wpływ rodziców na zachowanie dziecka- **4,35%**
- Przy wystawianiu ocen z zachowania w większym stopniu uwzględniać zachowanie uczniów- **4,35%**
- Profilaktyka- pogadanki-**4,35%**
- Brak identyfikatorów dla uczniów- **4,35%**
- Brak dyscypliny wśród uczniów- **4,35%**

ANKIETA DLA RODZICÓW

	Przedszkole	sp	gim.	lo
ankietowanych	12	9	8	6

1. Czy Pana(i) zdaniem dziecko czuje się w szkole/przedszkolu bezpiecznie?

	przedszkole	sp	gim.	lo
Tak	91,67%	77,78%	75%	83,33%
Nie	8,33%	22,22%	12,5%	16,67%
Nie zawsze	-	-	12,5%	-

2. Czy w szkole/przedszkolu stosowana jest przemoc fizyczna lub psychiczna wobec Pana(i) dziecka?

	przedszkole	sp	gim.	lo
Tak	-	22,22%	12,5%	-
Nie	100%	55,56%	62,5%	83,33%
Zdarzyło się	-	22,22%	12,5%	-
Nie wiadomo	-	-	12,5%	16,67%

3. W szkole/przedszkolu są prowadzone różnorodne działania mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa ucznia. Proszę wskazać te, które są Pani(u) znane.

Odpowiedzi rodziców przedszkola

- Dyżur nauczycieli przy drzwiach- 16,67%
- Zamykane drzwi do oddziałów przedszkolnych – 41,67%
- Kontrolowany odbiór dziecka przez osoby upoważnione – 16,67%
- Monitoring- 8,33%
- Ogrodzony plac zabaw na terenie szkoły- 8,33%
- Dodatkowa opieka rodziców podczas wycieczki- 8,33%
- Opieka nauczycieli i pani pomocy podczas wyjść- 8,33%
- Udział policji- 16,67%
- Straż pożarna – 8,33%
- Zajęcia edukacyjne, np. bezpieczeństwo na drogach 16, 67%

Odpowiedzi rodziców szkoły podstawowej

- Zajęcia dodatkowe – 11,11
- Dyżury nauczycieli – 44,44%
- Rozmowy nauczycieli z dziećmi – 11,11%
- Monitoring- 33,33%
- Zamykane toalety- 33,33%
- Kontrola przy wyjściu- 11,11%
- Librus – 33,33%

Odpowiedzi rodziców gimnazjum

- Wizyty policjantów- 25%
- Dyżury nauczycieli 37,5%
- Monitoring 37,5%
- Zamykane toalety – 37,5%
- Kontrole przy wejściu - 25%
- Zamykana szkoła- 12,5%
- Librus- 37,5%

Odpowiedzi rodziców liceum

- Zakaz opuszczania terenu szkoły -33,33%
- Dialog z nauczycielami -16,67%
- Monitoring – 50%
- Zachowanie samych uczniów- 16,67%

4. Jakie inne działania (o ile są potrzebne) poprawiłyby bezpieczeństwo w szkole/przedszkolu?

Odpowiedzi rodziców przedszkola

- Oddzielne wejście do przedszkola – 8, 33 %
- Wsparcie dla nauczycieli ze strony dyrekcji w sytuacjach, kiedy brak współpracy z rodzicami ucznia agresywnego , niegrzecznego – 8,33%

- Reagowanie na zachowania młodzieży przeklinającej na terenie szkoły, palącej papierosy pod oknami budynku- 8,33%
- Wsparcie dla pani woźnej wystawionej na rozdeptanie przez uczniów pragnących opuścić szkołę – 8, 33%
- Ranking szkół nie powinien brać góry nad podstawowym zadaniem placówki, czyli wychowaniem dobrych obywateli – 8,33%
- Rozmowy na temat bezpieczeństwa – 8,33%

Odpowiedzi rodziców szkoły podstawowej

- Zajęcia z pierwszej pomocy-11,11%
- Zajęcia jak zachować się w czasie pożaru- 11,11%
- Większa kontrola na przerwach- 11,11%

Odpowiedzi rodziców gimnazjum

- Nie wiem – 25%
- Nie są potrzebne 12,5%

Odpowiedzi rodziców liceum

- Kontrola uczniów- 16,67%
- Naprawa ogrodzenia wokół szkoły- 16,57%

ANKIETA DLA UCZNIÓW

1. Czy uważasz, że jesteś bezpieczny/bezpieczna w szkole?

- zdecydowanie tak
- raczej tak
- trudno powiedzieć
- raczej nie
- zdecydowanie nie

	SP	Gim	LO
A	25%	23%	5%
B	45%	45%	57%
C	20%	14%	38%
D	10%	0%	0%
E	0%	0%	0%

2. Proszę zaznaczyć jedną lub kilka z wymienionych niżej sytuacji zagrażających bezpieczeństwu, jeżeli przytrafiła się Tobie na terenie szkoły.

- bójki
- wymuszanie pieniędzy
- kradzieże
- przezywanie
- zastraszanie
- niszczenie własności
- inne

	SP	Gim	LO
A	35%	59%	24%
B	0%	0%	0%
C	5%	36%	10%
D	95%	55%	29%
E	25%	18%	33%
F	0%	27%	95%
G	25%	0%	67%

3. Gdzie najczęściej dochodzi do niebezpiecznych sytuacji na terenie szkoły?

- a) w klasie
- b) na korytarzu
- c) w toalecie
- d) na schodach
- e) w piwnicy
- f) inne

	SP	Gim	LO
A	0%	9%	10%
B	90%	45%	76%
C	10%	5%	33%
D	5%	0%	10%
E	5%	36%	19%
F	35%	0%	19%

4. Proszę podkreślić szczególnie negatywne zachowanie w sferze kultury osobistej obserwowane przez Ciebie w szkole.

- a) przekleństwa
- b) nieużywanie zwrotów grzecznościowych
- c) brak kultury osobistej w kontaktach w szkole
- d) używanie telefonów komórkowych w trakcie lekcji
- e) inne

	SP	Gim	LO
A	87%	50%	48%
B	0%	0%	14%
C	30%	40%	48%
D	40%	27%	9%
E	0%	0%	19%

5. Czy zgłaszałeś/zgłaszałaś propozycję zmian w zakresie działalności wychowawczej lub profilaktycznej szkoły?

- a) Tak
- b) Nie

	SP	Gim	LO
A	20%	10%	0%
B	80%	90%	100%

6. Czy znasz i rozumiesz normy społeczne obowiązujące w szkole?

- a) tak znam, zawsze ich przestrzegam
- b) rozumiem, ale nie zawsze ich przestrzegam
- c) w ogóle nie są dla mnie zrozumiałe

	SP	Gim	LO
A	14%	35%	38%
B	69%	65%	62%
C	18%	0%	0%

7. Czy jest coś, co chciałbyś/chciałabyś zmienić w szkole, aby uniknąć potencjalnych zagrożeń i zwiększyć poczucie bezpieczeństwa?

- a) Tak
- b) Nie

	SP	Gim	LO
A	70%	60%	67%
B	30%	40%	33%

8. W jaki sposób radzisz sobie z agresją? (dopuszcza się zakreślenie kilku odpowiedzi):

- a) nie jestem agresywny/a
- b) stosuję techniki relaksacyjne
- c) słucham muzyki
- d) uprawiam sport
- e) rozmawiam z bliskimi
- f) w ogóle nie radzę sobie z agresją
- g) inne

	SP	Gim	LO
A	20%	45%	33%
B	0%	9%	0%
C	60%	36%	38%
D	35%	27%	9%
E	30%	14%	43%
F	0%	0%	10%
G	0%	0%	10%

9. Czy na terenie szkoły kiedykolwiek spotkałeś się/spotkałaś się z problemem stosowania przemocy pośredniej, polegającej na izolowaniu Ciebie z grupy rówieśniczej?

- a) Tak
- b) Nie

	SP	Gim	LO
A	35%	45%	10%
B	65%	55%	70%

10. Czy w szkole podejmowane są działania wychowawcze/profilaktyczne, mające na celu eliminowanie zagrożeń oraz wzmacnianie właściwych zachowań?

- a) Tak
- b) Nie

	SP	Gim	LO
A	60%	60%	30%
B	40%	40%	70%

11. Z jakich źródeł czerpiesz informacje na temat norm społecznych obowiązujących w szkole?
(dopuszcza się zakreślenie kilku odpowiedzi):

- a) system oceniania
- b) statut szkoły
- c) informacje od wychowawcy
- d) lekcje wychowawcze/profilaktyczne
- e) inne

	SP	Gim	LO
A	25%	18%	24%
B	40%	0%	18%
C	55%	50%	24%
D	75%	14%	18%
E	0%	32%	15%

12. Z kim najczęściej rozmawiasz, gdy masz kłopoty, do kogo zwracasz się o pomoc?

- a) koleżanek lub kolegów
- b) rodziców
- c) wychowawcy
- d) nauczyciela
- e) pedagoga/psychologa
- f) z nikim nie rozmawiam
- g) nie mam kłopotów

	SP	Gim	LO
A	50%	27%	46%
B	40%	27%	37%
C	20%	0%	4%
D	20%	0%	4%
E	0%	0%	4%
F	15%	25%	8%
G	0%	27%	4%

Liczba badanych: SP- 20 osób, Gim- 22 osoby, LO - 21 osób

III. Analiza wyników

W poszukiwaniu odpowiedzi na pytanie kluczowe:

Jakie inicjatywy podejmuje szkoła w celu zapewnienia bezpieczeństwa uczniom?
Które z prowadzonych działań przynoszą najbardziej pożądane efekty?

Z analizy ankiet dla nauczycieli, rodziców i uczniów wynikają następujące wnioski:

1. Połowa ankietowanych czuje się w szkole bezpiecznie. Żaden uczeń nie czuje się zdecydowanie zagrożony.
2. Wśród najczęstszych sytuacji zagrażających bezpieczeństwu uczniowie podają przezywanie i bójki.

3. Zdaniem ankietowanych do niebezpiecznych sytuacji dochodzi na korytarzu oraz w piwnicy. Wielu respondentów (36%) zaznaczyło, że jest to związane również z zachowaniem ucznia klasy VI b.
4. Szczególnie negatywne zachowania w sferze kultury osobistej obserwowane przez uczniów to przekleństwa, brak kultury osobistej w kontaktach w szkole w stosunku do rówieśników i pracowników szkoły oraz używanie telefonów komórkowych w trakcie lekcji.
5. Większość ankietowanych nie zgłaszała propozycji zmian w działalności wychowawczej i profilaktycznej szkoły.
6. Ankietowani rozumieją, ale nie zawsze przestrzegają norm społecznych w szkole.
7. Większość ankietowanych nie spotkała się z problemem stosowania przemocy pośredniej, polegającej na izolowaniu z grupy rówieśniczej.
8. Połowa ankietowanych podaje, że nie ma problemu z agresją. Najwięcej uczniów radzi sobie z agresją poprzez słuchanie muzyki i rozmowę z bliskimi.
9. Większość uczniów, gdy ma kłopoty zwraca się o pomoc do koleżanek, kolegów, później rodziców, a następnie do wychowawcy.
10. Rodzice nie zawsze mogą oddziaływać na swoje dzieci, gdyż często nie mają wpływu na ich zachowanie i rozmowy w takich sytuacjach nie przynoszą rezultatów.
11. Uczniowie czerpią informacje na temat norm społecznych obowiązujących w szkole od wychowawcy z lekcji wychowawczych/ profilaktycznych i systemu oceniania.
12. Większość ankietowanych chciałaby większych zmian w szkole, aby uniknąć potencjalnych zagrożeń i zwiększyć poczucie bezpieczeństwa.
13. Ankietowani stwierdzili, że szkoła pracuje na poprawę bezpieczeństwa.
14. Większość ankietowanych stwierdziła, że na bezpieczeństwo w szkole wpływają dyżury nauczycieli, praca pani woźnej, zamykanie drzwi wejściowe, kontrolowany odbiór dzieci młodszych ze szkoły, lekcje z udziałem policji, zajęcia edukacyjne / profilaktyczne, monitoring, Librus,
15. Ankietowani chcieliby większych zmian w szkole, aby uniknąć potencjalnych zagrożeń i zwiększyć poczucie bezpieczeństwa.
16. Nauczyciele proponują zmiany, które dotyczyłyby większej konsekwencji w stosunku do zagrażających uczniów, gdyż działania są zbyt pobłażliwe.
17. Ankietowani chcieliby organizacji spotkań tematycznych dla rodziców dzieci z szeroko pojętego bezpieczeństwa.
18. Ankietowani rodzice wskazali na to, aby nauczycieli otrzymali większe wsparcie ze strony dyrekcji w sytuacjach kiedy brak współpracy z rodzicami ucznia agresywnego, niegrzecznego.
19. Rodzice stwierdzili, że ranking szkół nie powinien brać góry nad podstawowym zadaniem placówki, czyli wychowaniem dobrych obywateli.

IV. Podsumowanie

Szczegółowe analizy ankiet pokazały, że szkoła systematycznie pracuje nad poprawą bezpieczeństwa. W tym celu organizowane są różne inicjatywy, jednak nie da się wyeliminować wszystkich sytuacji patologicznych.

Wnioski:

1. Szkoła podejmuje wiele inicjatyw w celu poprawy bezpieczeństwa.
2. Wiele z nich jest zauważalnych i przynosi wymierne efekty.
3. Należy nadal systematycznie pracować nad poprawą bezpieczeństwa.
4. Motywować uczniów do przestrzegania ustalonych zasad w zakresie bezpieczeństwa.
5. Wpłynąć na poprawę stosunków interpersonalnych.
6. Nawiązać efektywną współpracę z rodzicami w zakresie działań niebezpiecznych w szkole.
7. Wzmocnić sprawowanie dyżurów w najbardziej zagrożonych miejscach.
8. Objąć szczególną opieką uczniów sprawiających zagrożenie w szkole.
9. Należy dopracować jasne procedury postępowania z uczniami trudnymi wychowawczo.